

Ordförande har ordet

Efter en sommar och höst, de finaste och varmaste i mannaminne, börjar november bli sig lik och naturen kan gå i vila. Vårt engagemang i skötseln av Havängsområdet fortgår dock med oförminskad styrka.

Precis innan medlemsbladet ska gå i tryck får vi reda på att SandLife nu påbörjat aktiviteter på Ravlundafältet tillsammans med Försvarmakten och Fortifikationsverket. Bl a kommer man att gräva sandblottor och göra naturvårdsbränningar. Att dra nytta av fältets möjligheter för att återskapa sandmarker tog vi upp som en viktig aspekt i våra remissvar i samband med bildandet av naturreservatet. Detta för att kunna gå varsammare fram i skötseln av reservatet. Det gläder oss att arbetet nu kommit igång!

Haväng Skötselrådet

Nu närmar sig andra etappen i skötseln av naturreservatet Haväng och Vitemölle strandbackar. Arbetet hittills har gått försiktigt fram för att "läsa av" hur åtgärderna ter sig. Erfarenheterna hittills är positiva och i nästa steg blir aktiviteterna något mer omfattande.

Norr om Klammersbäck

I höst röjs en flikig zon, 50 m bred, längs med västra stigen i Sjöfirret, samt längs med kanten mot slänten så att havet så småningom kan ses därifrån. Långsiktigt är tanken en hagmarksliknande skog. I mitten av mars fortsätter arbetet med att återskapa gles skog längs med slänten med stora gläntor. När stubbar tas bort uppstår sandblottor. Avverkningen av sly, ungskog och rakväxande tall fortsätter. En del vresros och rallarros tas bort vilket skapar solgropar.

Söder om Klammersbäck

Naturvårdsbränningen fortsätter i vår för att

begränsa knylhavren som kväver den fina hedfloran. Efter någon vecka syns knappast bränningen.

Exkursion med Skötselrådet

I oktober arrangerade SandLife en exkursion då vi tittade på projektområden med betydligt mer omfattande åtgärder: Gropahålet (stora sanddyner), Møllegården (återskapad betes- o växelbruksmark) och Bosarp (omvandling av tallskog till betesmark, större sandblottor) i Verkeåns naturreservat. Bosarpsfältet, där sandmarken är mer kalkhaltig, pH runt 8, ersätter delvis grävningar i Vitemölle strandbackar som befanns ligga på ett lägre värde.

Medlemmar i Skötselrådet vid Møllegården. Foto C. Drotz

Arbetsdag 2015

Annandag påsk samlas vi till nästa arbetsdag som inleds med information och diskussion om resultatet hittills och vad som planeras framöver. Mer info kommer på hemsidan och anslagstavlur. Välkomna!

På vår hemsida rapporteras kontinuerligt från Skötselrådet och SandLife. /CDJ

Haväng flora och fauna

Martorn starkt hotad även i Haväng

Vandrar man längs stranden mellan Verkeåns mynning och Stenören kan man bland växtligheten hitta några få exemplar av Martorn (*Eryngium maritimum*). Det känns stort eftersom martorn är rödlistad och är placerad i kategorin starkt hotad. Martorn är fridlyst och förutom de få exemplaren i Haväng kan den påträffas på Bjäre- och Kullahalvön, Falsterbohalvön och Hammars backar, men arten har kraftigt minskat de senaste åren.

Martorn liknar mest en tistel men tillhör inte den växtfamiljen. Den har grova, läderartade och handflikiga blad med uppåtböjda nerver som i bladkanten övergår i vassa tornar. Färgen skiftar från blåaktig till grågrön. Den blommar i slutet av sommaren med små blåaktiga blommor. Namnet kommer från latinets *mare* som betyder hav, torn syftar på dess taggar.

Martorn tycks med de hårda och vassa bladen och det kraftiga rotsystemet ha förutsättningar att stå emot både uttorkning, väder och vind

Martorn är lätt att känna igen. Foto J. Jonasson

men ändå minskar antalet. Varför? Naturvårdsverket anger flera möjliga faktorer t.ex. igenväxning med andra mer konkurrenskraftiga växter i dyn och strandmiljöerna. Strandråg och sandrör t.ex binder sanden och martorn som trivs i mer sandig miljö har svårt att hävda sig. Med ökad kunskap om martorns ekologiska förutsättningar blir det möjligt att rikta åtgärder för att bevara den och Naturvårdsverket har utarbetat ett åtgärdsprogram. Länsstyrelsen i Skåne har gjort en inventering och tar emot rapporter om fynd.

Att sprida information om martorn som fridlyst, är också ett sätt att värna om dess bevarande. /SBR

Aktiviteter 2014

Havängsvandring

Vi var drygt 60 nyfikna som följde med på årets Havängsvandring - en arkeologisk konstvandring med **Björn Nilsson**, marinarkeolog från Lunds Universitet, och konstnär **Caroline Mårtensson**, som kunniga och inspirerande ciceroner. Även DN's kultursida intresserade sig för Museiföreningens vandring och det resulterade i en fin artikel!

Havängskväll

Det lilla regn som föll denna sommar lyckades pricka in Havängskvällen. En tapper skara blev

Björn är projektledare för "Landscapes lost".

väl belönade och fick lyssna till **Erland Aspelin** som höll ett spirituellt anförande om Piraten och **Johan Söllscher** som trollband med sin gitarr.

Haväng just nu

Gamla pålar synliga i ån

I slutet av oktober blev två pålar synliga ca 30 meter upp i Verkeån. En tredje, i rak linje ut i ån, kunde skönjas under ytan. Detta var helt unikt. Arne Sjöström, arkeolog på Lunds Universitet, berättar att pålarna kan vara från järnålder-historisk tid, men man har också dateringar av en brygganläggning uppe i ån som är från 1600-talet. Tanken med pålarna är att

Pålarna är av okänd ålder. Foto K.Asplund

hindra sandstranden att grunda upp ån. Mellan pålarna har det troligtvis funnits vidjade grenar som försvunnit. Anläggningen har byggts för att möjliggöra en naturlig hamn uppe i ån. Förhoppningsvis kommer man i framtiden att kunna göra en mer detaljerad uppmätning och datering av anläggningarna vid mynningen.

Besök gärna vår hemsida för mer läsning, information och länkar! Adressen är:

www.havangsmuseiforening.se

Föreningen

Hur lätt är det inte att medlemsavgiften faller i glömska! Tillsammans med Medlemsbladet skickar vi därför med en påminnelse till er som glömt!

